

DET KONGELEGE
UTANRIKSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 48

(2000-2001)

Om samtykke til deltaking i ei avgjerd i
EØS-komiteen om endring av protokoll
31 i EØS-avtala om deltaking for EFTA/
EØS-statane i det femte
likestillingsprogrammet til EU
(2001-2005)

*Tilråding frå Utenriksdepartementet av 2. mars 2001, god-
kjend i statsråd same dagen.*

1 Bakgrunn

I protokoll 31 i EØS-avtala opnar artikkel 5 om sosialpolitikk for at EFTA/EØS-statane kan ta del i likestillingsprogramma til EU. Artikkelen stadfestar at det vert teke sikte på å styrkje samarbeidet på likestillingsområdet innanfor ramma av verksemda og programma til Fellesskapet, og at EFTA/EØS-statane skal ta del i dei ulike fellesskapsaktivitetane på området. EFTA/EØS-statane skal òg ta del i dei utvala og andre organa i EU som hjelper Kommisjonen med omsyn til leiing, utvikling og gjennomføring av programma, aktivitetane og verksemda generelt.

Noreg har teke del i det fjerde likestillingsprogrammet til EU (1996-2000) sidan 1996 (1997), jf. St. prp. nr. 28 (1996/97). Dette programmet vert no avløyst av det femte likestillingsprogrammet til EU (2001-2005), med verknad frå 1. januar 2001.

Det nye likestillingsprogrammet vart formelt vedteke av EU 20. desember 2000. Programmet er ope for deltaking for EFTA/EØS-statane. Føresetnaden for slik deltaking er at protokoll 31 artikkel 5 i EØS-avtala vert endra.

Norsk deltaking i programmet gjer det naudsynt med løyvingsvedtak og med samtykke frå Stortinget til deltaking i avgjerda i EØS-komiteen. Med sikte på at Noreg skal kunne ta del i programmet så snøgt som mogleg, vert det lagt opp til at det vert innhenta samtykke frå Stortinget før det er teke avgjerd i EØS-komiteen. Avgjerda i EØS-komiteen er venta i komitémøtet 11. mai 2001, men datoen kan verte endra.

Rådsavgjerda og utkastet til avgjerd i EØS-komiteen følgjer i uoffisiell norsk omsetjing som trykte vedlegg til denne proposisjonen.

2 Likestillingsprogramma til EU

Likestilling er nedfelt i artikkel 119 i Roma-traktaten om lik løn for kvinner og menn for likt arbeid. På dette grunnlaget er eit likestillingsregelverk bygd opp frå og med 1970-talet. Før Amsterdam-traktaten tok til å gjelde i 1999, var likevel utviklinga av regelverket avgrensa til arbeidslivet og tilhøyrande område. Med sikte på å gå lenger enn denne avgrensinga, og å utvikle positive særtiltak for å fremje utøvinga av like rettar, har EU gjennom 1980- og 1990-åra gjennomført fire handlingsprogram for å fremje like høve for kvinner og menn. Noreg har teke del i det fjerde likestillingsprogrammet (1996-2000). Programmet har m.a. gjeve støtte til transnasjonale samarbeidsprosjekt for å utvikle modellar og metodar for integrering av kjønnspektiv og likestilling på alle politikkområde, mobilisere alle sosiale og økonomiske aktørar for likestilling, fremje likestilling i ein økonomisk omstillingsprosess, harmonisere arbeidsliv og familie, arbeide for lik deltaking av begge kjønn i avgjerdsprosessen og utvikle informasjon og statistikk på likestillingsområdet. Det har vore gjeve ut årsrapportar om likestilling og gjennomført komparative utgreiingar om aktuelle tema. To ekspertgrupper har vore i aktivitet med fokus høvesvis på sysselsetjing og lovgjeving, og det er gjeve støtte til formidling av resultat. Noreg har teke del i alle desse aktivitetane. Det er m.a. gjeve støtte under programmet til to transnasjonale prosjekt som Noreg har leidd, til fremjing av likestilling for innvandrarkvinner og for kvinnelege etablerarar. Noreg har òg fått fullfinansiert ein konferanse som vart gjennomført i april 2000, til spreining av resultat under likestillingsprogrammet.

3 Nærmare om det femte likestillingsprogrammet til EU

Det femte likestillingsprogrammet er utforma i tråd med EU-politikken for integrering av kjønnsperspektiv og likestilling på alle politikkområde, og den strategien for likestilling som Europakommisjonen vedtok i juni 2000. Avgjerda har heimel i artikkel 13 i Amsterdamtraktaten. Tematisk vert det fokusert breitt på å fremje kjønnsperspektiv og likestilling på fem område:

- det økonomiske livet,
- lik deltaking og representasjon,
- sosiale rettar,
- det sivile livet,
- kjønnsroller og stereotypiar.

Programmet skal samordne, støtte og finansiere fleirnasjonale nettverk, medvitsaukande tiltak, analyse og metodeutvikling, og skal dessutan overvake, rapportere og evaluere situasjonen på innsatsområda. Dei fleirnasjonale aktivitetane under programmet vil omfatte utgreiingar, prosjekt, konferansar, statistikk- og metodeutvikling og oppnemning av ekspertgrupper, m.a. når det gjeld integreringsstrategien. Sentrale aktørar vil omfatte europeiske kvinneorganisasjonar og andre frivillige organisasjonar, arbeidslivsorganisasjonar og samanslutningar av lokale eller regionale styresmakter. Det nasjonale nivået vil få meir ansvar for koordinering av aktivitetar i høve til tidlegare praksis, t.d. nasjonal markering av ei europeisk likestillingveke, der det vert valt ut tema i fellesskap for heile EØS-området.

Programmet er ope for deltaking for søkjarstatane i Sentral- og Aust-Europa, og for Kypros, Malta og Tyrkia, i tillegg til EFTA/EØS-statane. Programmet skal støtte likestilling i søkjarstatane, og skal dessutan ta omsyn til at kvinner kan vere sårbare for dobbel eller fleirdobbel diskriminering. Programmet skal ikkje overlape, men utfylle andre fellesskapsprogram som skal sikre ein kjønns-/likestillingsdimensjon, slik som DAPHNE-programmet til kamp av vald mot barn, unge og kvinner, kampen mot sosial utestenging, rammeprogrammet for forskning og utvikling og den sosialpolitiske dagsordenen.

Ein programkomité vil sikre innverknaden og deltakinga på nasjonalt nivå i forvaltinga av programmet. Komiteen vil m.a. ha innverknad på valet av tema for ei årleg likestillingsveke under programmet (jf. ovanfor), der arrangement både på nasjonalt og europeisk nivå vil setje søkjelyset på særleg aktuelle område i samband med likestilling. For 2001 er det gjort framlegg om å fokusere breitt på likelønsproblematikken.

4 Konstitusjonelle tilhøve

Ettersom den norske deltakinga vil verte finansiert over eit tidsrom på fem år, må Stortinget gje samtykke til godkjenning av avgjerda i EØS-komiteen, jf. § 26 andre leddet i Grunnlova. Island og Liechtenstein har ikkje tilsvarande trong for slike prosedyrar i denne saka. Ei avgjerd i EØS-komiteen kan ikkje ta til å gjelde for EFTA/EØS-statane før alle dei naudsynte meldingane om at konstitusjonelle prosedyrar er avslutta, er mottekne.

For å hindre at Noreg seinkar iverksetjinga av avgjerda og gjere det mogleg for EFTA/EØS-statane å ta del i programmet så tidleg som råd, gjer Regjeringa framlegg om at Stortinget gjev sitt samtykke før avgjerda er teken i EØS-komiteen, som eit samtykke til deltaking i avgjerda i EØS-komiteen. Då vil det ikkje vere naudsynt å ta noko atterhald for konstitusjonelle prosedyrar ved vedtakinga. Det er ikkje venta at utkastet til avgjerd i EØS-komiteen vil verte endra. Dersom den endelege avgjerda skil seg vesentleg frå det utkastet som vert lagt fram i denne proposisjonen, vil saka verte lagd fram for Stortinget på nytt.

5 Avgjerda i EØS-komiteen

Med sikte på deltaking for EFTA/EØS-statane i det femte likestillingsprogrammet til EU vil EØS-komiteen vedta ei endring av artikkel 5 i protokoll 31 i EØS-avtala, slik at avtala òg omfattar det nye likestillingsprogrammet (2001-2005). I innleiinga til utkastet til avgjerd vert det vist til artikkel 86 og 98 i EØS-avtala, som gjer det mogleg for EØS-komiteen å endre vedlegga og visse protokollar i avtala. Vidare vert det slått fast at avtalepartane skal utvide samarbeidet til å omfatte rådsavgjerd om fastsetjing av det femte likestillingsprogrammet til EU (2001-2005).

Artikkel 1 i utkastet slår fast at denne avgjerda vert teken inn i artikkel 5 nr. 8 tredje avsnittet i protokoll 31 i EØS-avtala.

Artikkel 2 slår fast at avgjerda tek til å gjelde dagen etter at EØS-komiteen har motteke den siste meldinga etter artikkel 103 nr. 1 i avtala. Ho skal nyttast frå 1. januar 2001.

Artikkel 3 slår fast at avgjerda skal kunngjerast i EØS-avdelinga av og EØS-tillegget til *Tidend for Dei europeiske fellesskapa*.

6 Økonomiske og administrative konsekvensar

Programmet har eit budsjettoverslag på 50 mill. euro over femårsperioden. Avgjerda i EØS-komiteen vil innebere at Noreg pliktar seg til å støtte programmet økonomisk gjennom programperioden.

Dei operative programkostnadene er rekna ut i samsvar med BNP i kvar einskild stat. Dette gjer det vanskeleg å seie på førehand nøyaktig kor stor summen vil vere frå år til år. Med utgangspunkt i budsjettoverslaget på 50 mill. euro vil Noreg sin del over femårsperioden kome på om lag NOK 7 086 630, eller ein gjennomsnittleg kostnad per år på om lag NOK 1 417 326. Utgiftene vil verte dekte over budsjettet til Barne- og familiedepartementet, kap 846 post 22.

Deltakinga i programmet gjer det ikkje naudsynt med lov- eller forskrifts- endringar.

7 Vurdering

Hovudmålet med avgjerda om å skipe eit rammeprogram for likestilling (2001-2005) er å medverke til å styrkje likestillingssamarbeidet i Europa, og å støtte opp under rammestrategien til Det europeiske fellesskapet (2001-2005) for å fremje likestilling på alle politikkområde. Målsetjingane for likestillingsarbeidet i EU er i hovudsak samanfallande med dei norske måla på området. Særleg interessant er den omfattande satsinga til EU når det gjeld integrering som strategi for likestillingsarbeidet, og utviklinga av metodar og instrument for oppfølging og evaluering av strategien.

Utviklinga av likestillingssamarbeidet med EU er nyttig for Noreg fordi det gjev norske organisasjonar og styresmakter tilgang til den metode- og kunnskapsutviklinga som finn stad innanfor ramma av EU. Samstundes gjev det Noreg høve til å profilere eigne røymsler og å gjere Noreg synleg som aktør og samarbeidspartnar i EØS-området. På bakgrunn av dette tilrår Barne- og familiedepartementet at Stortinget gjev samtykke til at Noreg tek del i ei avgjerd i EØS-komiteen om å ta inn det femte likestillingsprogrammet til EU (2001-2005) i EØS-avtala. Utanriksdepartementet sluttar seg til dette.

Utanriksdepartementet

tilrår:

At Dykkar Majestet godkjenner og skriv under eit framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til deltaking i ei avgjerd i EØS-komiteen om endring av protokoll 31 i EØS-avtala om deltaking for EFTA/EØS-statane i det femte likestillingsprogrammet til EU (2001-2005).

Vi HARALD, Noregs Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjere vedtak om samtykke til deltaking i ei avgjerd i EØS-komiteen om endring av protokoll 31 i EØS-avtala om deltaking for EFTA/EØS-statane i det femte likestillingsprogrammet til EU (2001-2005), i samsvar med eit vedlagt forslag.

**Forslag til vedtak om samtykke til
deltaking i ei avgjerd i EØS-komiteen
om endring av protokoll 31 i EØS-
avtala om deltaking for EFTA/EØS-
statane i det femte likestillingspro-
grammet til EU
(2001-2005)**

I

Stortinget gjev samtykke til at Noreg tek del i ei avgjerd i EØS-komiteen om endring av protokoll 31 i EØS-avtala om deltaking for EFTA/EØS-statane i det femte likestillingsprogrammet til EU (2001-2005).

Vedlegg 1

**EØS-komiteens beslutning nr. .../2001 av ... 2001
om endring av EØS-avtalens protokoll 31 om
samarbeid på særlige områder utenfor de fire
friheter**

EØS-KOMITEEN HAR -

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt «avtalen», særlig artikkel 86 og 98, og

på følgende bakgrunn:

1. EØS-avtalens protokoll 31 er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. . . . av . . . ¹⁾
2. Samarbeidet mellom avtalepartene bør utvides til å omfatte rådsbeslutning 2001/51/EF av 20. desember 2000 om iverksetting av et program vedrørende Fellesskapets rammestrategi for likestilling mellom kvinner og menn (2001-2005) ²⁾
3. Avtalens protokoll 31 bør derfor endres for å gjøre et slikt utvidet samarbeid mulig fra 1. januar 2001 -

BESLUTTET FØLGENDE:

Artikkel 1

I avtalens protokoll 31 artikkel 5 gjøres følgende endringer:

1.	Teksten til nr. 5 skal lyde:
	«EFTA-statene skal delta i fellesskapsprogrammene og -tiltakene nevnt i de to første strekpunktene i nr. 8 fra 1. januar 1996, i programmet nevnt i tredje strekpunkt fra 1. januar 2000 og i programmet nevnt i fjerde strekpunkt fra 1. januar 2001.»
2.	I nr. 8 skal nytt strekpunkt lyde:
	« 32001 D 0051 : Rådsbeslutning 2001/51/EF av 20. desember 2000 om iverksetting av et program vedrørende Fellesskapets rammestrategi for likestilling mellom kvinner og menn (2001-2005) (EFT L 17 av 19.1.2001, s. 22).»

Artikkel 2

Denne beslutning trer i kraft dagen etter at EØS-komiteen har mottatt den siste meddelelsen etter avtalens artikkel 103 nr. 1 ³⁾

Den får anvendelse fra 1. januar 2001.

¹⁾ EFT L . . .

²⁾ EFT L 17 av 19.1.2001, s. 22.

³⁾ Forfatningsrettslige krav angitt./Ingen forfatningsrettslige krav angitt.

Artikkel 3

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Utferdiget i Brussel, . . . 2001.

For EØS-komiteen	
Formann	
P. Westerlund	
EØS-komiteens sekretærer	
P.K. Mannes	M. Brinkmann

Vedlegg 2

**Rådsbeslutning av 20. desember 2000 om
iverksetting av et program angående Fellesskapets
rammestrategi for likestilling mellom kvinner og
menn (2001-2005)**

(2001/51/EF)

RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR -
under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske felles-
skap, særlig artikkel 13,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen ⁴⁾

,
under henvisning til uttalelse fra Europaparlamentet ⁵⁾

,
under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité ⁶⁾

,
under henvisning til uttalelse fra Regionskomiteen ⁷⁾

og

ut fra følgende betraktninger:

1. Likebehandling av kvinner og menn er et grunnleggende prinsipp i fellesskapsretten, og de direktiver og andre rettsakter som er blitt vedtatt i samsvar med dette prinsippet, har spilt en viktig rolle når det gjelder å forbedre kvinners situasjon.
2. Erfaringer med tiltak på fellesskapsnivå har vist at å fremme likestilling mellom kvinner og menn i praksis, krever en kombinasjon av ulike tiltak, særlig lovgivningsmessige tiltak og praktiske ordninger som er utarbeidet for å gjensidig forsterke hverandre. Erfaringen har videre vist nødvendigheten av at Fellesskapet viderefører sitt arbeid på dette området, og kombinerer integreringen av likestillingsaspektet med de spesifikke tiltakene. I tillegg har erfaringen vist at mannens rolle er av betydning når det gjelder å oppnå likestilling mellom kjønnene.
3. Den strukturelle forskjellsbehandling som finner sted på grunnlag av kjønn, den dobbelte - ofte flerdobbelte - forskjellsbehandling som mange kvinner utsettes for, og de vedvarende ulikhetene mellom kvinner og menn, er ennå ikke avskaffet, og det er derfor nødvendig å videreføre og styrke Fellesskapets tiltak på dette området, i tillegg til å utvikle nye innfallsvinkler og ta i bruk nye metoder.
4. I sin resolusjon om Kommisjonens midlertidige rapport angående gjennomføringen av Fellesskapets handlingsprogram på mellomlang sikt for like muligheter for kvinner og menn (1996-2000) ⁸⁾
, anmodet Europaparlamentet Kommisjonen om å framlegge forslag om et femte handlingsprogram.

⁴⁾ EFT C 337 E av 28.11.2000, s. 196.

⁵⁾ Uttalelse avgitt 15. november 2000 (ennå ikke offentliggjort i EFT).

⁶⁾ Uttalelse avgitt 28. november 2000 (ennå ikke offentliggjort i EFT).

⁷⁾ Uttalelse avgitt 23. oktober 2000 (ennå ikke offentliggjort i EFT).

⁸⁾ EFT C 279 av 1.10.1999, s. 88.

5. Rådet understreket i sine konklusjoner av 22. oktober 1999 nødvendigheten av et nytt handlingsprogram for likestilling mellom kvinner og menn.
6. Ved FNs fjerde verdenskonferanse for kvinner i Beijing 15. september 1995 ble det vedtatt en politisk erklæring samt et handlingsprogram, «Platform for Action», som oppfordrer regjeringer, det internasjonale samfunn og det sivile samfunn til å iverksette strategiske tiltak for å bekjempe forskjellsbehandling av kvinner og avskaffe de barrierer som motvirker likestilling mellom kvinner og menn. Sluttdokumentet fra oppfølgingsmøtet og evalueringen ved FNs generalforsamling i New York fra 5. til 9. juni 2000 (Beijing +5) bekreftet erklæringen og handlingsplattformen, og styrket sistnevnte på bestemte områder. Videre ble det bekreftet at det er nødvendig med en rask og fullstendig gjennomføring av handlingsplattformen.
7. Alle medlems- og søkerstater har undertegnet og ratifisert FN-konvensjonen om å avskaffe diskriminering av kvinner (CEDAW).
8. Under sitt møte i Lisboa 23. og 24. mars 2000 og i Santa Maria da Feira 19. og 20. juni 2000, anmodet Europarådet Kommisjonen og medlemsstatene om å fremme alle aspekter ved like rettigheter innenfor rammen av sysselsettingspolitikken, for eksempel ved å redusere yrkessegregering og ved å gjøre det enklere å forene arbeid og familieliv, særlig ved å utarbeide nye kriterier for å evaluere forbedringer når det gjelder mulighetene for barnetilsyn. Europarådet fastsatte også kvantitative målsetninger, som for eksempel å øke andelen av sysselsatte kvinner fra dagens gjennomsnitt på 51% til over 60% innen år 2010.
9. I sin resolusjon av 29. juni 2000 ⁹⁾ la Rådet vekt på betydningen av en balansert fordeling med hensyn til kvinners og menns deltaking i familie- og arbeidsliv.
10. Fellesskapets nye rammestrategi for likestilling mellom kvinner og menn omfatter alle Fellesskapets aktiviteter som i henhold til artikkel 3 nr. 2 i traktaten tar sikte på å avskaffe ulikheter, og på å fremme likestilling mellom kvinner og menn. Denne beslutning tjener som en struktur for de horisontale og samordnende aktiviteter som kreves for å sikre sammenheng og for å utvikle synergi med hensyn til gjennomføringen av Fellesskapets rammestrategi.
11. For styrke fellesskapstiltakets tilleggsverdi bør Kommisjonen i samarbeid med medlemsstatene sikre at det på alle nivåer er sammenheng og komplementaritet mellom de tiltak som gjennomføres innenfor rammen av denne beslutning og annen relevant fellesskapspolitikk samt andre relevante fellesskapsdokumenter og -tiltak, særlig de som gjelder en samordnet sysselsettingsstrategi, sosialpolitikk, Det europeiske sosialfond, utdanning, yrkesopplæring og ungdom.
12. De tiltak som er ment å styrke hovedaktørene involvert i å fremme likestilling, bør omfatte utveksling av informasjon, erfaring og god praksis mellom nettverk, herunder nettverket mellom medlemsstatene og Europaparlamentets parlamentariske komiteer, og dessuten Kommisjonens ekspertnettverk. Man bør spesielt prioritere å fremme synergier mellom nettverkens medlemmer.
13. Det er viktig at Kommisjonen og medlemsstatene bestreber seg på å sikre at alle tekster, retningslinjer og anbudsinnbydelser som offentliggjøres innenfor rammen av dette programmet, er formulert i et klart, enkelt og

⁹⁾ EFT C 218 av 31.7.2000, s. 5.

tilgjengelig språk.

14. For at et fellesskapstiltak skal lykkes, er det nødvendig å føre tilsyn med og evaluere resultatene i lys av målsetningene.
15. De tiltak som kreves for å gjennomføre denne beslutning, bør vedtas i samsvar med Rådsbeslutning 1999/468/EF av 28. juni 1999 om fastsettelse av nærmere regler for utøvelsen av den gjennomføringsmyndighet som er tillagt Kommisjonen ¹⁰⁾
16. I avtalen om det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen) er det fastsatt et utvidet samarbeid på det sosiale område mellom på den ene side Det europeiske fellesskap og dets medlemsstater, og på den annen side de stater i Det europeiske frihandelsområde (EFTA) som deltar i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde. Dette programmet bør også åpne for deltaking fra andre sentral- og østeuropeiske søkerland, i samsvar med vilkårene fastsatt i europaavtalene, i deres tilleggsprotokoller og i de respektive assosieringsråds beslutninger, for henholdsvis Kypros, Malta og Tyrkia. Slik deltaking skal finansieres gjennom tilleggsbevilgninger i samsvar med de prosedyrer som avtales med disse landene.
17. Under gjennomføringen av dette programmet vil arbeid som utføres av andre internasjonale organisasjoner, spesielt De forente nasjoner, Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling, Den internasjonale arbeidsorganisasjon og Europarådet, være av særlig interesse.
18. I denne beslutning fastsettes det for hele programmets varighet en finansiell referansesum i henhold til nr. 34 i den tverrinstitusjonelle avtalen av 6. mai 1999 mellom Europaparlamentet, Rådet og Kommisjonen om budsjett disiplin og forbedring av den årlige budsjettbehandlingen ¹¹⁾, uten å derved berøre budsjettmyndighetens myndighet som definert i traktaten.
19. Ettersom målsetningene med det foreslåtte fellesskapstiltaket, herunder fremming av likestilling mellom kjønnene, ikke i tilstrekkelig grad kan oppnås av medlemslandene, blant annet på grunn av behovet for multilaterale partnerskap, informasjonsutveksling på tvers av landegrenser samt for spredning av god praksis på fellesskapsplan, kan Fellesskapet vedta tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som omhandles i traktatens artikkel 5. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet omtalt i samme artikkel, skal denne beslutning ikke gå lenger enn det som er nødvendig for å nå disse målsetningene. -

VEDTATT DENNE BESLUTNING:

Artikkel 1

Iverksetting av programmet

Ved denne beslutning iverksettes Fellesskapets handlingsprogram for likestilling, heretter kalt «programmet», for tidsperioden 1. januar 2001 til 31. desember 2005. Programmet skal ha som målsetning å fremme likestilling mellom

¹⁰⁾ EFT L 184 av 17.7.1999, s. 23.

¹¹⁾ EFT C 172 av 18.6.1999, s. 1

kvinner og menn, særleg ved å yte hjelp og støtte til Fellesskapets rammestrategi.

Artikkel 2

Prinsipper

1. Programmet utgjer ett av de redskaper som kreves for gjennomføringen av Fellesskapets allmenne strategi når det gjelder likestilling mellom kvinner og menn, en strategi som omfattar alle Fellesskapets tiltak og all politikk som har som målsetning å oppnå likestilling mellom kvinner og menn, herunder politikk som integrerer likestillingsaspektet og tiltak som er rettet spesifikt mot kvinner.
2. Programmet skal koordinere, støtte og finansiere gjennomføringen av de horisontale tiltakene på de innsatsområder som inngår i Fellesskapets rammestrategi for likestilling mellom kvinner og menn. Det dreier seg her om følgende områder: Det økonomiske liv, lik deltaking og representasjon, sosiale rettigheter, det sivile liv samt kjønnsroller og stereotyper. Likestillingsprinsippet i forbindelse med utvidelsen av EU, og likestillingsperspektivet i Fellesskapets forbindelser med tredjestater og i utviklings-samarbeidet, må ligge til grunn på alle innsatsområder under Fellesskapets rammestrategi.

Artikkel 3

Målsetninger

Programmet skal, innenfor rammen av prinsippene omtalt i artikkel 2 og samtidig som det tas hensyn til eventuelle framtidig lovgivningsmessige tiltak, ha som målsetning å

- a) fremme og spre de verdier og den praksis som underligger prinsippet om likestilling,
- b) arbeide for bedre forståelse av problemer og temaer relatert til likestilling mellom kvinner og menn, herunder direkte og indirekte forskjellsbehandling på grunnlag av kjønn og flerdobbel forskjellsbehandling av kvinner, ved å vurdere effektiviteten av politikk og praksis ved hjelp av forhåndsanalyse, samt ved å føre tilsyn med gjennomføringen og evaluere virkningene av slik politikk og praksis,
- c) utvikle aktørenes muligheter til effektivt å fremme likestilling mellom kjønnene, særleg ved å støtte utveksling av informasjon, av god praksis og nettverkskommunikasjon på fellesskapsplan.

Artikkel 4

Fellesskapstiltak

1. Med henblikk på å nå målsetningene omtalt i artikkel 3, vil følgende Fellesskapstiltak bli gjennomført innenfor en tverrnasjonal ramme:
 - a) Bevisstgjøring, særleg ved å vektlegge fellesskapsdimensjonen i arbeidet for likestilling mellom kvinner og menn, og ved å offentliggjøre

- programmets resultater, spesielt gjennom publikasjoner, kampanjer og tilstelninger.
- b) Analyse av faktorer og politikkområder som har med likestilling mellom kvinner og menn å gjøre, herunder innhenting av statistisk materiale, studier, kjønnskonnekvensvurderinger, hjelpemidler og mekanismer, utvikling av indikatorer og referanseundersøkelser samt effektiv spredning av resultater. Herunder faller også overvåking av hvordan fellesskapsretten anvendes og gjennomføres på likestillingsområdet, for gjennom en evaluering av lovgivning og praksis å komme fram til en vurdering av hvor effektive og virkningsfulle likestillingstiltakene er.
 - c) Tverrnasjonalt samarbeid mellom aktører gjennom utvikling av nettverkskommunikasjon og utveksling av erfaringer på fellesskapsnivå.
2. I vedlegget beskrives det hvordan tiltakene omtalt i nr. 1 skal gjennomføres.

Artikkel 5

Gjennomføring av programmet og samarbeid mellom medlemsstater

1. Kommisjonen skal
 - a) sikre gjennomføringen av de fellesskapstiltak som faller under dette program,
 - b) regelmessig utveksle synspunkter med medlemmene av den komité som omtales i artikkel 7, videre med representanter for partene i arbeidslivet på fellesskapsnivå og med ikke-statlige organisasjoner, om gjennomføringen og oppfølgingen av programmet, og om annen relatert politisk orientering. Med dette for øye skal Kommisjonen selv sørge for at relevant informasjon er tilgjengelig for ikke-statlige organisasjoner og partene i arbeidslivet. Kommisjonen skal informere nevnte komité slike synspunkter.
 - c) fremme aktiv deltaking og dialog mellom alle aktører som er involvert i programmet, herunder oppfordre til en integrert og samordnet tilnærming men hensyn til fremming av likestilling mellom kvinner og menn.
2. Kommisjonen skal i samarbeid med medlemsstatene ta de nødvendige skritt for å
 - a) arbeide for alle berørte parters aktive deltaking i programmet,
 - b) sørge for spredning av resultatene av programmets tiltak og
 - c) sørge for lett tilgjengelige opplysninger og hensiktsmessig pressedekning og oppfølging for de foranstaltninger programmet støtter.

Artikkel 6

Gjennomføringsbestemmelser

1. De tiltak som er nødvendige for gjennomføringen av denne beslutning, og som gjelder spørsmålene omhandlet nedenfor, skal vedtas etter den forvaltningsmessige framgangsmåten omhandlet i artikkel 7 nr. 2:

Om samtykke til deltaking i ei avgjerd i EØS-komiteen om endring av protokoll 31 i EØS-avtala om deltaking for EFTA/EØS-statane i det femte likestillingsprogrammet til EU (2001-2005)

- a) De generelle retningslinjer for gjennomføringen av programmet,
 - b) den årlige arbeidsplan for gjennomføring av programmets tiltak,
 - c) Fellesskapets økonomiske støtte til programmet,
 - d) årsbudsjett og fordeling av midlene til programmets ulike tiltak,
 - e) prosedyrer for utvelging av tiltak som skal motta støtte fra Fellesskapet, og forslag til en liste over tiltakene som skal motta slik støtte, som skal legges fram av Kommisjonen,
 - f) kriterier for oppfølging og evaluering av programmet, særlig med hensyn til kostnadseffektivitet, og framgangsmåter for å spre resultatene.
2. De tiltak som er nødvendige for gjennomføringen av denne beslutning, og som gjelder alle andre spørsmål, skal vedtas etter framgangsmåten for rådgiving omhandlet i artikkel 7 nr. 3.

Artikkel 7

Komité

1. Kommisjonen skal bistås av en komité.
2. Når det vises til dette nummer, får artikkel 4 og 7 i beslutning 1999/468/EF anvendelse. Den tidsperiode som omtales i artikkel 4 nr. 3 i beslutning 1999/468/EF, skal være på to måneder.
3. Når det vises til dette nummer, får artikkel 3 og 7 i beslutning 1999/468/EF anvendelse.
4. Komiteen fastsetter sin egen forretningsorden.

Artikkel 8

Samarbeid med andre komiteer

Kommisjonen skal sørge for sammenheng og komplementaritet mellom dette programmet og andre tiltak omtalt i artikkel 9, og skal i denne hensikt regelmessig underrette komiteen om andre fellesskapstiltak som bidrar til å fremme likestilling mellom kvinner og menn. Når det er hensiktsmessig, skal Kommisjonen etablere et regelmessig og strukturert samarbeid mellom denne komiteen og de overvåkingskomiteer som er etablert for annen relevant fellesskapspolitikk samt andre relevante fellesskapsdokumenter og -tiltak.

Artikkel 9

Sammenheng og komplementaritet

1. Kommisjonen skal i samarbeid med medlemsstatene sikre den overordnede sammenheng og komplementaritet med annen relevant fellesskapspolitikk og andre relevante fellesskapsordninger og -tiltak, særlig ved å etablere hensiktsmessige mekanismer og hjelpemidler, for eksempel kjønnskonskvensvurderinger, hjelpemidler for tilsyn og referanseundersøkelser. Målet er å bedre kunne koordinere tiltakene som finner sted i regi av dette programmet, med andre tiltak som er av særlig interesse for

kvinnens framgang, for eksempel på områdene forskning, sysselsetting, likebehandling av kvinner og menn, tiltak til bekjempelse av fattigdom og sosial utestengning, helse, utdanning, opplærings- og ungdomspolitik, kultur, justis- og innenriksområdet og når det gjelder utvidelsen av EU og Fellesskapets forbindelser med tredjestater (herunder Fellesskapets innsats i tredjestater med hensyn til menneskerettigheter).

2. Kommisjonen og medlemsstatene skal sikre sammenheng og komplementaritet mellom tiltak som iverksettes i rammen av dette programmet, og andre relevante EU- og fellesskapsinitiativer, for eksempel tiltak som støttes av DAPHNE-, STOP-, PHARE- og MEDA-programmene, rammeprogrammet for forskning, programmer til bekjempelse av sosial utestengning, den sosiale agenda og fellesskapshandlingsprogrammet til bekjempelse av forskjellsbehandling (2001-2006).

Programmet må ta hensyn til de tiltak som særlig støtter likebehandling for kvinner og menn når det gjelder sysselsetting, og som iverksettes av Fellesskapet innenfor rammen av strukturfondene, fellesskapsinitiativet EQUAL eller tiltak som skal fremme samarbeid om styrking av sysselsettingsstrategien.

3. Medlemsstatene skal tilrettelegge for og bestrebe seg på å sikre at alle tiltak som gjennomføres innenfor rammen av dette program, er i samsvar med og står i et komplementært forhold til tiltak på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå.

Artikkel 10

Deltaking for EFTA/EØS-statene, de assosierte stater i Sentral- og Øst-Europa (ASSØE), Kypros, Malta og Tyrkia

Programmet er åpent for deltaking fra:

- a) EFTA/EØS-statene i samsvar med vilkårene fastsatt i EØS-avtalen,
- b) søkerstatene i Sentral- og Øst-Europa (ASSØE) i samsvar med vilkårene fastsatt i europaavtalene, deres tilleggsprotokoller og i de respektive assosieringsråds beslutninger,
- c) Kypros, Malta og Tyrkia på grunnlag av tilleggsbevilgninger etter framgangsmåter som skal avtales med disse statene.

Artikkel 11

Finansiering

1. Det finansielle referansebeløpet til gjennomføring av programmet for tidsrommet 2001-2005 skal være 50 millioner euro.
2. De årlige bevilgninger skal godkjennes av budsjettmyndigheten innen rammen av de finansielle overslag.

Artikkel 12

Tilsyn og evaluering

1. Komiteen skal jevnlig føre tilsyn med programmet i samarbeid med komi-

- teen omtalt i artikkel 7.
2. Kommisjonen skal foreta en evaluering midtveis i og ved avslutningen av programmet, og skal i dette arbeidet bistås av uavhengige sakkyndige. Hovedmålet er å evaluere de gjennomførte tiltakenes relevans, effektivitet og nytte-kostnadsforhold i forhold til målsetningene i artikkel 2. Evalueringen skal også omfatte virkningen av programmet i sin helhet. I tillegg skal evalueringen omfatte en vurdering av komplementariteten mellom tiltak innen rammen av programmet og annen relevant fellesskapspolitikk samt andre relevante fellesskapsdokumenter og -tiltak.
 3. Kommisjonen skal utarbeide en foreløpig evalueringsrapport som skal framlegges for Europaparlamentet, Rådet, Den økonomiske og sosiale komité og for Regionkomitéen senest 31. desember 2003.
 4. Kommisjonen skal utarbeide en endelig evalueringsrapport om ramme-strategien og programmet som skal framlegges for Europaparlamentet, Rådet, Den økonomiske og sosiale komité og for Regionkomitéen senest 31. desember 2006.
 5. Alle evalueringsrapporter omtalt i nr. 3 og 4 skal angi i hvilken grad midler er blitt gjort tilgjengelige for Kommisjonen, medlemsstatene, til statlige organer og NGOer.

Artikkel 13

Adressater

Denne beslutning er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 20. desember 2000.

For Rådet

É. Guigou

Formann

Vedlegg

I. Innsatsområder

Programmet kan, i samsvar med prinsippene i artikkel 2, virke på ett eller flere av følgende innsatsområder innenfor rammen av den myndighet Fellesskapet er tillagt i henhold til traktaten.

1. Det økonomiske liv

Dette området dreier seg om de gjenværende kjønnsforskjeller på arbeidsmarkedet og måter å håndtere dem på. Tiltakene går ut på å øke andelen av sysselsatte kvinner, å senke andelen av arbeidsledige kvinner samt å gjøre det lettere for kvinner og menn å forene arbeid og familieliv.

Spørsmål vedrørende kjønns skillet på arbeidsmarkedet, herunder det vertikale skillet (glasstaket), og lønnsforskjeller mellom kjønnene, som står sentralt i programmene omtalt i artikkel 9 nr. 2, så kan disse omfattes av programmet i de tilfeller hvor dette vil sikre en integrert tilnærming til programmets ulike områder, eller til tiltakstyper som ikke finansieres av nevnte programmer.

2. Lik deltaking og representasjon

Dette området handler om kvinners manglende deltaking i beslutningstakende organisasjoner. Tiltakene består i å vedta strategier og ordninger som skal fremme kvinners politiske, økonomiske og sosiale beslutningstaking på alle beslutningsnivåer, herunder også i forbindelser med tredjeland og i utviklingssamarbeidet (for eksempel kvinners rolle og deltaking i internasjonale oppgaver).

3. Sosiale rettigheter

Kvinne- og likestillingsaspektet må stå sentralt i all politikk som berører kvinners dagligliv, for eksempel transport, helse og bekjempelse av andre former for forskjellsbehandling. Tiltak på disse områdene koordineres med tiltak under fellesskapshandlingsprogrammet til bekjempelse av forskjellsbehandling og andre relevante handlingsprogrammer. Disse tiltakene har som formål å oppnå forbedret anvendelse av fellesskapsretten, særlig på områdene sosialomsorg, foreldrepermisjon, svangerskaps- og fødselspermisjon og arbeidstid, og de skal dessuten finne måter og midler som skal gjøre det lettere å forene arbeid og familieliv, særlig ved å etablere nye evalueringskriterier i forbindelse med bedre ordninger for barnetilsyn og eldreomsorg.

4. Det sivile liv

Dette området handler om å styrke menneskerettigheter for kvinner. Tiltakene skal fremme anerkjennelsen av kvinners menneskerettigheter, styrke retten til like muligheter for kvinner og menn samt styrke kampen mot kjønnsbasert vold og kvinnehandel.

5. Kjønsroller og stereotyper

Dette området omhandler den stereotype framstillingen av kvinner og menn og behovet for å endre atferd, holdninger, normer og verdier med hensyn til kvinners og menns endrede roller i samfunnet. Tiltakene skal sørge for at likestillingsaspektet integreres, spesielt innenfor politikkområdene utdanning, opplæring, kultur, vitenskap, media, ungdom og idrett.

II. Tilgang til programmet

Programmet er, på de betingelser og i henhold til de gjennomføringsbestemmelser som er fastsatt i dette vedlegget, åpent for alle offentlige og/eller private organer og institusjoner som er involvert i likestillingsarbeid, og særlig for

- a) medlemsstater,
- b) lokale og regionale autoriteter,
- c) organer som arbeider for likestilling mellom kjønnene,
- d) partene i arbeidslivet,
- e) ikke-statlige organisasjoner,
- f) nasjonale statistikkontorer og
- g) mediene.

III. Tiltakstyper

Følgende tiltak kan innenfor en tverrnasjonal ramme motta støtte fra programmet:

Kategori 1 - Bevisstgjøring

1. Konferanser, seminarer og foranstaltninger på europeisk plan.
2. Et større, årlig, europeisk arrangement med vekt på et av programmets prioriterte emner, som organiseres i medlemslandene og i søkerlandene i samsvar med artikkel 10.
3. Organisering av europeiske mediekampanjer og - arrangementer til støtte for tverrnasjonal informasjonsutveksling og spredning av god praksis - herunder tildeling av en årlig pris til virksomheter som effektivt arbeider for likestilling av kvinner og menn - og som tar sikte på å synliggjøre likestillingsproblematikken.
4. Offentliggjøring av publikasjoner om programmets resultater, herunder etablering av et nettsted som blant annet skal tilby eksempler på god praksis, et forum for utveksling av ideer, en database for potensielle partnere i tverrnasjonale utvekslingstiltak, samt elektroniske koblinger til andre relevante nettsteder i medlemsstatene.
5. Gjennomføring av tverrnasjonale initiativer, som for eksempel møter, seminarer eller kampanjer om bestemte temaer som fastsettes årlig etter diskusjon med komiteen omtalt i artikkel 7. Formålet med disse aksjonene er å støtte og forbedre synergien mellom de ulike statenes nasjonale likestillingspolitikk samt å utvikle en tilleggsverdi for Fellesskapet.
6. Organisering av seminarer og spredning av informasjon om og til støtte for gjennomføringen av fellesskapsretten på likestillingsområdet, med særlig vekt på søkerstatenes behov og krav.

Kategori 2 - Analyse og evaluering

1. Utvikling og formidling av sammenlignbare statistikker oppdelt etter kjønn og om mulig etter alder, og statistiske serier om kvinners og menns situasjon på ulike innsatsområder.
2. Utvikling og formidling av metodologier og indikatorer for å evaluere virkningen av likestillingstiltak og - praksis (referanseundersøkelser).
3. Det vil bli foretatt analyser av kvinners stilling på arbeidsmarkedet, av gjennomføringen av likestillingslovgivning i medlemsstatene, av trygde- og skatteordningers innflytelse og virkning på kvinner og menn samt av kvinners framgang med hensyn til tilgang til beslutningsnivåer, og resultatene og erfaringene vil bli offentliggjort og distribuert.
4. Innhenting, evaluering og offentliggjøring av nye opplysninger og erfaringer fra vellykkede initiativer, metoder og teknikker med hensyn til kvinner og medier, herunder hvordan man kan overvinne kjønnsstereotyper og bidra til positive og differensierte framstillinger av kvinner og menn i mediene.
5. Offentliggjøring av en årsberetning om likestilling i EU, som blant annet skal redegjøre for framgangen i likestillingsarbeidet i forhold til referanseverdiene samt evaluere resultatene.
6. Gjennomføring og offentliggjøring av tematiske studier på innsatsområdene, som skal sammenligne likheter og forskjeller i tilnæringsmåte innad i og mellom medlemsstater og søkerstater.
7. En forundersøkelse for å vurdere hvilke vilkår som må være tilstede for å

etablere et europeisk institutt for likestilling.

Ved gjennomføringen av dette tiltaksområdet vil Kommisjonen legge særlig vekt på å sikre sammenheng og komplementaritet med tiltak som gjennomføres av Kommisjonens øvrige kontorer eller av europeiske kontorer, særlig Den europeiske stiftelse for bedring av leve- og arbeidsvilkårene, Fellesskapets rammeprogram for forskning og utvikling og Det europeiske senter for utvikling av yrkesrettet opplæring (Cedefop).

Kategori 3 - Økt kompetanse

Tiltakene nedenfor kan gis støtte med henblikk på å forbedre kapasiteten og effektiviteten til hovedaktørene som er involvert i likestillingsfremmende arbeid.

Tverrnasjonale utvekslingstiltak med aktører fra minst tre medlemsstater, hvor tiltakene skal handle om overføring av informasjon, erfaringer og god praksis. Disse tiltakene kan utføres av NGOer eller partene i arbeidslivet på europeisk plan, av lokale og regionale myndigheters tverrnasjonale nettverk, samt av organisasjoner som arbeider for å fremme likestilling mellom kvinner og menn.

Tiltakene kan også gå ut på å sammenligne effektiviteten av de prosesser, metoder og hjelpemidler som tas i bruk i forbindelse med de valgte temaene; på gjensidig formidling og anvendelse av god praksis; utveksling av personale; felles utvikling av produkter, prosesser, strategi og metodologi; tilpassing av de metoder, hjelpemidler og prosesser som utgjør god praksis, til ulike rammebetingelser og/eller spredning av resultater, informasjonsmateriale og foranstaltninger.

IV. Regler om framlegging av søknad om støtte

Kategori 1

Tiltak 2, 3 og 4 i denne kategori vil bli gjennomført etter innbydelse til åpen anbudskonkurranse. Tiltak 5 og 6, som gjennomføres under medlemsstatenes myndighet eller av likestillingsorganer, kan subsidieres etter innbydelse til begrenset anbudskonkurranse som rettes til medlemsstatene.

Kategori 2

Denne kategorien vil bli gjennomført via Kommisjonen, vanligvis etter anbudsinnbydelser. Tiltak 1 vil bli gjennomført i tråd med relevante Eurostat-prosedyrer.

Kategori 3

Kategori 3 vil bli gjennomført etter innbydelse til åpen anbudskonkurranse organisert av Kommisjonen, som også vil behandle forslagene. Tiltakene kan bli gjennomført av NGOer eller partene i arbeidslivet på europeisk plan, samt av lokale og regionale myndigheters eller likestillingsorganers tverrnasjonale nettverk.

V. Gjennomføring av tiltakene

1. Tiltakene som iverksettes kan finansieres ved tjenesteytelseskontrakter i forbindelse med anbudsinnbydelser, eller ved subsidier til fellesfinansiering i kombinasjon med andre kilder. I sistnevnte tilfelle skal den økonomiske støtten fra Kommisjonen generelt ikke overskride 80% av mottakers faktisk påløpne kostnader.
2. Kommisjonen kan ved gjennomføringen av programmet få behov for tilleggsmidler, herunder midler til sakkyndige. Slike behov vurderes og avgjøres i forbindelse med Kommisjonens løpende evaluering av ressurstildelingen.
3. Ved gjennomføringen av programmet skal Kommisjonen kunne benytte seg av teknisk og/eller administrativ støtte, til gjensidig nytte for såvel Kommisjonen som også mottakerne, i forbindelse med kartlegging, forberedelse, forvaltning, tilsyn, revisjon og kontroll.
4. Kommisjonen skal også iverksette tiltak med henblikk på informasjon, publisering og spredning. Den kan dessuten iverksette evalueringsundersøkelser og holde seminarer, kollokvier eller andre ekspertmøter.
5. Kommisjonen skal forberede årlige arbeidsplaner som fastsetter prioriteringer og tiltak som skal gjennomføres. Den skal videre spesifisere hvilke ordninger og kriterier som skal anvendes når tiltak skal velges ut og finansieres i regi av programmet. I denne forbindelse skal Kommisjonen ta hensyn til uttalelse fra komiteen omtalt i artikkel 7.
6. Tiltakene skal fullt ut respektere prinsippene om datasikring.
